

Rut Epájul élebur yay yaa Rut

Elébur yauye, Rut açil me fuhow yo, yo ekan me n'gusen yo gajaol. N'elobolal maa buroñ baa fil fice fal Israel fakaene enemo, ban ni fúbbañul fijef.

Elob yauyu no ebaj me, ufan ésuh yay yal Israel ni guvogil utalena gurim. Bare neki ehiči búsol pio bo.

Buroñ fil Elimelek ala Betuleem ni mof maa Yuda, ni bumundum bubaj sílam ti bieb, búuy, ni eçet payma ni guñolol. Elob yauyu nek'eban ni gabugi gal añil, gaçil me fil fafu ni fubbañ fijef.

Baje waare gúuba gaçil me sembe elob yauyu, bugo guomme Noemi, aar Elimelek, ni ásabulol Rut. Rut, ápollo me Moab, amanjut me áhatulo asomol Noemi, najoh bugan asomol ti bugan bugola.

Aaren ace áine ala Israel áuye bi Moab açih bo naçet, nábbañul áyabo n'ace áine ala pøp Israel, gajaol Boas. N'gubaj añil ajae me éni afan ávi ahu David. Ñer Rut náni ace ni waareaw bugo ésuh yay yal Israel gufan me n'gúkanume, mata açila aamme abuga David afan.

Ban ñammeñe bugaa Moab gujamorérit ni bugal Israel. Nemme ejaora bugom, guarenat gúni ni fuomunor fal Aláemit, ti firim Aláemit fulob yo me (Dáteronom 23.4-5).

Wo élebur yauye emaj me etajen egitenolal, dóemme bu ace aare ajaora anone n'etut bugan bugo Aláemit afeje, min abaj ró sembe n'eilen Israel.

Sílam sasu saa fil Elimelek

¹⁻² Elob yauye no ebaj me, ésuh yay yal Israel yo m'babajerut ávi. Gannay gaugu, bieb báloerul dó n'ésuh yauyu. Ñer ace áine, gajaol Elimelek, ápollo Betuleem ni mof mamu maa Yuda, nápur n'ésugol bugo n'aarol ni úpurol gúuba. Min gujow bi ni mof mice mo guoge me Moab. Aarol gajaol Noemi, úpurol ahu gajaol Malon, ahu Kilion. Bugo ni fil fal Efarata gúpollo. Ñer n'gujow iki guçin dó Moab. ³ Púrto, áin Noemi, Elimelek, naçet min aarol áni to ni guñolol. ⁴ Pio, úpurol n'guyab sújur bugaa ró Moab : ahu gajaol Rut, ahu Orupa. N'guçin dó butum símit guñen. ⁵ Mbiban, Malon ni atiol n'guçet may bugo éubail, Noemi nanamo to nevonol m'babajut añil m'babajut ánaine.

Rut nalagen Noemi mbaa Betuleem

⁶ Funah fice, dó ni mof mamu maa Moab, firim fuvugul ni futolol, faamme : Atúla nakanno gásumay bugal ésugol min abbanno me asenil epiit yaaro. Noemi nagoror bi épurul Moab, o ni gúsabulol. ⁷ N'gúpurul bi ebbañ mbaa mof mamu maa Yuda. ⁸ No gúpollo me bi ekay, naah gúsabulol : « Jibbañ bi ni sajul*. Jikanomkan maaro ni þop guñolom gaçet me.

* ^{1:8} 1.8 Jibbañ bi ni sajul : ni gúhiboriay guoge jibbañ bi ni saj sijaul.

Ti buru jikanóli me, Aláemit mbi may akanul mo. ⁹ Mb'asenul ánoan ni buru ánaíne min jibaj gásunay ni sañ wáinul. » Naban nálllonjil. Usábulol n'gukonj gúihilor ¹⁰ n'guogol : « Jimanjut, wóli bi elageni mbal ésugi. » ¹¹ Naagil : « Usábulom, jibbañ mbaa sanj ubugaul. Wa ucile n'jimañ jilagenom ? Jínene búoh níjue ebaj maer uñil iki guþilo eyabul ? Jiffase maer íjuut. ¹² Neegul jibbañ mbaa sanjul. Injé nífanume nár bi ebbáñ íyabo. Hani níyaboene jama min ibaj uñil, ¹³ þan júju jinagil þiañ iki gújalo min guyabul ? Pan jílat búyabo mala enah yay ? A-a, sújurom. Buroñom bufanje gátañi bolul, mata Aláemit najogomjoh búlat. »

¹⁴ Ñer gúsabulol n'gufanj n'gukonje. Orupa nabbañ álloñol bala akay. Bare Rut najoh búoh ban anamo n'asomol. ¹⁵ Noemi naagol : « Ujuh abeli umu n'ebbañ mbal ésugol atoh bo sínatiol. Ukan ti açila, uot mbaa súndoi ! » ¹⁶ Bare Rut naagol : « Jamb'urondopenom min ihali nibbañ bi súndoomb. Bánoban bo nujae, wola. Tánatan to nuçin me, wola. Bugani buganom, ban Aláemili Aláemilom. ¹⁷ To nujae me eçet, wola, to may mbi gufogom me. Iní inamout n'aw iki eçet éfaculorola, mbi Aláemit ategom. » ¹⁸ Noemi no najuh me Rut aban dáh bi elagenol, ñer nahabo. ¹⁹ Min gujow éubail bi Betuleem.

No guçih bo me, bugal ésuh yay þe no gujugil me, n'gujahali. Waareaw n'guoh : « Dáru Noemi oomme ? » ²⁰ Naagil : « Jambi jibbañ juvogom Noemi, gajow gaa gásunay. Maer juvogom Mara, gajow gaa matalo. Mata Aláemit-Sembe

nakakan burojom bútali. ²¹ No nípur me tale, biinumom mafiloe, yañom gárira yo. Jama Atúla nabbañulom guñen gurakel. Atúla návuomvu búsol, Emít-Sembe ekanutom maaro. Yo eçil me, jambi jibbañ juvogom Noemi ! »

²² Mamu Noemi abbañulo me, bugo ni ásabulol Rut ala Moab. N'guçigul Betuleem bugan n'eju ealo epit mitiñil mo guoge me oris.

2

Rut nake gandakor ni galah Boas

¹ Ban áinen Noemi nabaje atiay, gajaol Boas. Ni kan an ala fusumo, ban ni kan asanum.

² Funah fice, Rut naah asomol : « Nimanjene ejow búsol ace ike gandakor baubu n'ulah waw. Ter nífokorul bo gukoñ gal oris. » Naagol : « Yoo, aw ujow ! » ³ Min ñer akay nah'aki andakor bo gupit me. Kan galah gagu dó naalo me, Boas açil go, aamme ati Elimelek.

⁴ Pio maa, Boas náþurul Betuleem bi to n'galagol. Nasaf urokaol naagil : « Emít epoyul ! » N'guogol : « Aw may mo. » ⁵ Naroren afan urokaol naagol : « Bájur baubu, bay náþullo ? » ⁶ Naagol : « Baubu Moab ; Noemi aŋallol bo no náoleul me.

⁷

Nácinomcin ter nájue amuruh waþage me ni urokaaw. No naçilo me ni bujom bi maer, maageima áelout. » ⁸ Ñer Boas naah Rut : « Bájurom, uuttenom. Jamb'ubbañ ualo n'galah gace uke ró gandakor. Unamo tale ni jurok n'ularaom waarema. ⁹ Ujuh bo wáineaw gupile me, nulagen waareaw gaamme n'efor. Niçaçaf urokaom jambi guyogeni. Marem

mujogi me, uk'urem n'uinum waw wo urokaom gúij me. » ¹⁰ Ñer Rut náñuþ iki aya gújulol bújoñor Boas naagol : « Bu kane nujoh ínje re me, ínje aamme ajaora ? » ¹¹ Boas naagol : « Niune fanfañ wo nukan me asomi kábirinj no áini alet me. Nuhatulo bo ubugai ni ésugi, nükail uçin n'etut bugan bugo nuffasenut no. ¹² Atúla acami mala dáuru þe dó nukan me. Nukelo ulo ni guñen Atúla Israel. Mb'acami mámah ! » ¹³ Rut naagol : « Núsume n'índe nár. Gurimi gutajenom sembe. Ban ínje injañut ere n'ace ni urokai. »

¹⁴ No guomme ni fitiñ, Boas naah Rut : « Ujoul utiñ ni wóli. Unjar fípirih faa ganaâ nûrur fo ni basolen babu nutiñ. » Narobo alof upilaaw. Ñer Boas nañurenulol gukoñ gasoisow. Natiñ go ak'apoñ añañen. ¹⁵ Mb'aban, nailo abbañ ak'emuruh gukoñ. Boas naah urokaol : « Jihalol namuruh gukoñ gagu hani bi n'etut guçah gagu. Jambi julobol wáfowaf. ¹⁶ Jiin n'júþuren n'uñen waw guce gukoñ mb'áju amuruh go. Dáuru þe, jambi julobol wáfowaf. » ¹⁷ Ñer Rut namuruh gukoñ gagu bi tiname, aban nahah go þe nammenjen jubbote. ¹⁸ Nateb jo naot.

Noemi o n'etar Rut

Mb'açih, nagiten Noemi wo nabajulo me. Náþuren may búñañenol baa gataw gagu asenol. ¹⁹ Noemi narorenol : « Tu numukulo me jama gukoñ gaugu ? Ni gay galah nurokulo me ? Aláemit apoy an ahu ásum maa n'aw. »

Rut nagitenol bo narokulo me, aban naagol : « Aíne ahumu gajaol Boas. » ²⁰ Noemi

naagol : « Nijuge búoh Atúla naroŋe n'egitenola gábboliol. Nah'akakan maaro ni wolal jaroŋ me bi ni gačet me ró. Mb'apoy áine ahumu. » Nabbañ aagol : « Boas yanjalal, bugo gučil me gafum áini. » ²¹ Rut nábbáñul aagol : « Boas naagom may irobo n'uropaol n'jipit iki epiit yay ebao. » ²² Noemi naagol : « Wárie, bájurom. Ñer unamo n'uropaol, mata ujow me bi ni galah gace, gújue gúlatieni bo. » ²³ Ñer Rut nah'ake emuruh gukoñ oris yay, ni may gaa mitiñ mice mo guoge me ble, ni manur uroka Boas, iki epiit ebao. Ban naronj n'ečin n'asomol.

3

Rut námori n'guot Boas

¹ Funah fice, Noemi naah Rut : « Bájurom, þan igiteni bu nujae me ekan núelo, ban nubaj gásumay. ² Leti nuffase Boas ahumu, ahali me nurok manur n'ularaol, an ala yanjalal. Ban jama gállim þan ákail ehah oris yay to nah'ahah me. ³ Uk'uupo ukur, nulosor utijo, uban nusimo wañi wafaj me jáari, min ujow bi to ni fúhagumol. Nuhot bi no najae me eban fitiñ. ⁴ Uluj to najae me gafilo. Uban nujow bi to, nufulul guolol nufilo to. Púrto, ačila fajaol þan agiteni bu nujae me ekan. » ⁵ Rut naagol : « Yoo, wo nulobom me þe, þan ikan wo. » ⁶ Ñer najow bi to ni fúhagum fafu nakan ti asomol alobol me. ⁷ Boas no natiñ me aban, ni súmol, nak'aflø búsol fúpuh bahager babu. Ñer Rut nabbuyul ak'afulul guolol nafilo to.

⁸ No nućiga me n'etut fuh, Boas nálio áñañag. Nábahó najuh to n'guolol anaare min afiloe. ⁹ Naah : « Ay uomme ? » Naagol : « Injé amigeli Rut. Ufulom n'gáñin gábili min upoyom, mata aw ućile gafum áinom. » ¹⁰ Boas naagol : « Atúla ásonieni. Ejouli bi n'ínje egitengiten gákanum gagu go nubaj me ni asomi ni firol. Mata unjesut gamañ úpur waw, gabaj me bi ni gabajut me. Yo ećil me gailoi gaa maer gufafan gaa no. ¹¹ Bájurom, maer jamb'ubbañ úholi. Wánowan wo numaj me, ƿan ikani wo. Esúh yay ƿe guffase búoh aw an ala maagen. ¹² Yoo, bakoñi, gafumom gom, ƿan ilo míya. Bare nibaje atiay ace o nuffase búoh nafañe ínje elof. ¹³ Pan unamo tale efuga yauye. Gajem ni bujom, ƿan ujugal ter ƿan amaj ailo míya. Amañ me, ƿan akan. Mb'amañut, ínje ilobi fo bípimbor Atúla, ƿan ikani wo níari me ikan. Umóri uwaen bi gajem m'bujom. »

¹⁴ Ñer Rut námori to n'guot Boas bi ni bujom. Náiyali tinahurab, mata Boas amañut an affas búoh aare ahu to naamene. ¹⁵ Naagol : « Uyelen gábili gaa fatiya, ban nútuh go liŋ ! » Rut nayelen go min Boas alih ucoƿ wono futoh ni ganur wal oris áulen dó. Aban nabbañ mbal ésuh yay.

¹⁶ Rut may naot mbal asomol. No naćih me, asomol naagol : « Bulagoi búpure ? » Ñer nagitenol ƿe wo Boas akanol me ¹⁷ náfaro aagol : « Nájiom ucoƿ wono futoh ni ganur wal oris, naagom jamb'ibbañul dó me bi tale n'aw guñen gurakel. » ¹⁸ Noemi naagol : « Aw unamo

tale nunah min ujuh bu jae me eba. Niffase áine ahumu añumut éelo maa firim faufu fo m'banjanout jama. »

4

Boas nafum Elimelek

¹ Ñer Boas najow bi n'gánonum ésuh yay to nihi guomunor me, min arobo to. Piout áine ahu o nalob me Rut mola, náni n'égat. Boas navogol naagol : « Atiom, újoul uloba. » Ñer áine ahu nkail anamo.

² Boas návogul ufan gono guñen bugal ésuh yay niki gunamo. ³ Naah afuma ahu afanjol me galof : « Nuffase Noemi nabbanno Moab bo naamen me. Naage þan anomen galah gagu gal atiola Elimelek. ⁴ Yo eçil me nivoguli manur n'ufan wauwe bi eroreni ter numanje unom galah gagu. Mb'eno umajut, nugitenom min iffias. Mata aw uomme átinar añum me emundum unom go ; újuut me, ínje aamme áuten, ninjar go. » Naagol : « Yoo, þan inom go. »

⁵ Naagol : « Unom go me n'guñen Noemi, þan may uyab Rut aamen me aar añol Elimelek, min galah gagu mbi gunamo ni gajow gaa fiitol. »

⁶ Naagol : « Iní me mamu, mat'íju. Mata ikan mo me, fubajom þan fúkasulo. Kan aw uk'unom, ínje mat'íju. »

⁷ No, baubu Israel, bugan gúuba gujamor me bi bitilor ter búallor, ace ni bugo þan ápuren gadalaol asen apalol bi egiten búoh bugo gujamore. ⁸ Ñer afuma ahu naah Boas : « Ñer

uk'unom go ! » Min ápuren gadalaol asen Boas.

⁹ Ñer Boas naah ufan waw ni bugan bugagu gaam to me : « Jama buru jimat me búoh ebaj yay yal Elimelek ni guñolol Kilion ni Malon, yaamme ni guñen Noemi, maer ínje içil yo. ¹⁰ Ban þop þan itun Rut ala Moab aamen me aar Malon ; mamu, fubaj fafu þan funamo ni fil fafu fal umu alet me. Ban þan abaj uñil jambi gajow Malon gunemo n'ésuh yay ; uñiaw ubugu þan gúju guilo mala filolal gajem. Yoo, jama buru jimat me firim fafu. »

¹¹ Ñer ufan waw ni bugan bugagu gaam to me n'guogol : « Maagen, wóli jimat me. Atúla asen gapos aare ahumu ajae me enogen ni yanji. Emít esenol gabugor gámah ti gaa waar Sakob Raçel ni Lea, gaamme sijaw gufan bugal Israel. Emít eseni fubaj ni fil fafu fal Efarata, ban gajai n'guuno Betuleem þe. ¹² Emít éjii gátuh ni aare ahumu, ban yanji mb'éni ti yaa Peres, añol Yuda bugo ni Tamar. »

Gabugi Obed, þay David afan

¹³ Ñer Boas nayab Rut min áni aarol, n'gunamo. Atúla násonienol min ateb ak'aalen, nabaj añil ánaíne. ¹⁴ Waareaw n'guoh ñer Noemi : « Usalal Atúla mata jama naseni an ajae me ecokori. Ban gabulakeni ugu, gajaol þan guuno mámah Israel. ¹⁵ Pan akani újumor buyoh babu bo nuomen me ni bo, ban ni fúfanumi þan acokori. Ebaj ásabul ti Rut, abugol me ban namañi nár, eçila efañe aw babajener úþur futoh ni gúuba. » ¹⁶ Ñer Noemi nateb añil ahu aleb, aban nañarol ak'aagen. ¹⁷ Uçindorol waarema

n'gugjogol nan Noemi abugol, n'gukanol gajow
gagu gaa Obed. Obed aamme þay Yese, abuh me
David.

¹⁸ Dáre ñer ujow waw waa sipay David gufan,
újogum ni Peres : Peres abuh me Hesoron,

¹⁹ Hesoron nabuh Ram aamme þay Aminadab.

²⁰ Aminadab nabuh Naçon aamme þay Salman.

²¹ Salman o abuh me Boas, þay Obed. ²² Obed
nabuh Yese aamme þay David.

**Firim fafu fal Aláemit
Bandial: Firim fafu fal Aláemit Bible**

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bandial

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

2256a388-b3d0-5a86-9a2f-8ea0a837d026